

ERDÉRT FAHÁZAK KÖZÖSTELKES ÜDÜLŐÉPÍTKEZÉSEKBE

Dr. Speer Norbert

A földtulajdon és földhasználat továbbfejlesztéséről szóló törvényerejű rendelet korszakváltást teremt a családi üdülőépítés széles területén. A rendelet maradéktalanul igazolta a Várostervezési Tudományos Intézet (VÁTI) és az ERDÉRT Vállalat együttműködése alapján készült „A korszerű tömbtelkes családi üdülőépítés új formái” című kiadványban foglaltakat: „egyértelmű állásfoglalás eredménye, hogy állami és szövetkezeti területeken, a tájromboló kisparcellák helyett csak a közös telkes üdülési formák kerülhetnek megvalósításra”.

Az utóbbi évtizedben a családi üdülőházak iránti társadalmi igény az egyéni üdülést tette Magyarországon a leggyorsabban növekvő üdülési formává. A szervezett üdülőépítés hiánya következtében — mint azt szakemberek több tanulmányban részletesen kifejtették — különféle károsítások keletkeztek. Időszzerű, hogy a gazdaságtalan, pihenést alig nyújtó, laikusok által tervezett, nagy károkat okozó kisparcellás családi üdülési módot a fejlett ipari országokban már huzamosabb idő óta alkalmazott korszerű, szervezeten építhető családi üdülési forma váltsa fel.

Az ÉVM megbízásából a VÁTI elkészítette a Dunakanyar egyik legszebb helyén fekvő DÖMÖS—PRÉPOST-hegyi üdülőtelep részletes rendezési és beépítési tervét. ERDÉRT faelemekből három olyan sorház-típust alakítottak ki, amelyek a meredek terep adta lehetőségeket jól követik és amelyekből különféle épület méretigények elégíthetők ki.

A DÖMÖS—PRÉPOST-hegyi mintaterv az 1976. évi őszi BNV-re került bemutatásra és osztatlan sikert aratott. Az épülecsoportban bemutatott terv szemléltette a korszerű, közöstelkes üdülőépítés társadalmi előnyei. Egy nagyobb

üdülő együttesen belül átlag 6—8 üdülőegységű házcsoport kedvező feltételeket teremt a családi élet intimitását maradéktalanul biztosító, jó mikrokörnyezet kialakítására, hobby-tertek létesítésére, sport és játék terek kialakítására, sőt szabad idő központok létesítésére is. A dömösi modell adatainak összesítése szerint a tömbtelkes kedvezőbb megoldást jelent olyan családi üdülőházak létesítésére, amelyek körül az erdészet által megvalósítható összefüggő ligetek teremtik meg a korszerű pihenés és szórakozás lehetőségeit. A tömbösítés valamennyi költségtényezőnek figyelembevételével 39—40 százalékos megtakarítást mutat a kisparcellás építéssel szemben. A költség-megtakarítás a terület gazdaságos beépítéséből, az egy épület egységre eső rövidebb útból, a rövidebb villany és vízvezetékekből, a csoportos épületeket kiszolgáló közös derítóból, a kerítés elmaradó, vagy kevesebb költségéből származik.

Az ERDÉRT Vállalat javaslatára foglalkoznak a VÁTI tervezői a közöstelkes építési lehetőségek keretein belül, az előfásítással megvalósítható, vagy erdős területeken alkalmazható egyedi és ikerépületek építési lehetőségeivel.

A VÁTI terve alapján kivitelezésre kerülő DÖMÖS—PRÉPOST-hegyi üdülő a gazdaságosan megvalósítható, a kollektív életvitel feltételeit megteremtő üdülési forma országos bevezetésének modellje. ERDÉRT faházak eddig kerekken 700 000 m² alapterületen kerültek felépítésre. Az ÉMI bizonyítványa szerint „Az ERDÉRT épületek a célnak minden vonatkozásban megfelelnek, belőlük tetszőleges alaprajzú nyaralóházak építhetők. A falszerkezet elég tartálékkal rendelkezik, hőszigetelése is erősen túlméretezett. Kisméretű, tömör téglafalhoz viszonyított egyenértéke 77 cm. A terv minden vonatkozásban átgondolt, lelkiismeretes munka, szerkezeti megoldása egyszerű és szellemes, a csomóponti megoldások többszörös biztonságot nyújtanak a behatoló vízzel szemben. Az elemek szállításra nem érzékenyek, az összeállítás egyszerű, az épület megjelenése esztétikus. A prototípust az 1964. évben a MEDOSZ sporttelepen állították fel. Ez az épület 1976 tavaszán kapta első felújítását. A sportolók a szóban forgó épületet 12 éven át használták és használják a jelenben is. Az épület megterhelése többszörösen haladta meg bármilyen üdülőépület igénybevételét.

A közöstelkes üdülőépítés bevezetése, állami és szövetkezeti területek intenzív feltárása, a telepszerű üdülőépítés arra kötelez bennünket, hogy az új helyzet adta szükségleteknek megfelelően tovább javítsuk a minőséget, bővítsük a választékot és növeljük a mennyiséget. Ezért már az 1976. évi őszi BNV-n bemutattuk a cementkötésű forgácslap felhasználásával készíthető, az építési munkálatokat gyorsító szakaszoló és szerelőfalak prototípusait, továbbá a balatonszentgyörgyi üzemünkben előállított 30—35 százalékos faanyag megtakarítással járó GANG NAIL rendszerű tetőszerkezeteinket (egy kb. 12 m fesztávú tetőszerkezet gyártása 10 perces munkaidő alatt történik.) Elkészültek a „DURISOL” borítású tűzgátló panelszerkezetek. Ezen munkálatokkal párhuzamosan folynak és előreláthatóan 1977 első negyedében befejeződnek a tömbtelkes üdülőépítésre alkalmas olyan új ERDÉRT szerkezetek, amelyekből a tervező intézetek az eddigi lehetőségeknél nagyobb választékú, változatos alaprajzú és megjelenésű épületek terveit készíthetik el. A választékok bővítését segíti elő az eredményes telítési kísérlet. Feladatul tűztük ki olyan új építőelemek előállítását, amelyekből a BM TOP előírásai szerinti vendéglátóipari, kereskedelmi, különféle közösségi épületek és motelak lesznek előállíthatók.

Az ERDÉRT Vállalat eddig is részt vállalt a kormányzat gazdaságpolitikai célkitűzéseit szolgáló családi és kereskedelmi üdülőfejlesztési munkálatokban. A törvényerejű rendelet végrehajtása újabb erőfeszítésekre kötelez bennünket.